

Az online antiszemitizmus kezelése

*Oktatási
segédlet*

9

1. A zsidókkal és a judaizmussal kapcsolatos ismeretek bővítése
2. A nem tudatos előítéletek leküzdése
3. Antiszemita sztereotípiák és előítéletek kezelése
4. Az összeesküvés-elméletek megkérdőjelezése
5. Az antiszemitizmusról való tanítás a holokauszt oktatásán keresztül
6. A holokauszt tagadásának, torzításának és bagatellizálásának kezelése
7. Az antiszemitizmus és a nemzeti emlékezet
8. Antiszemita esetek kezelése
- 9. Az online antiszemitizmus kezelése**
10. Az antiszemitizmus és a közel-keleti helyzet

Az online antiszemitizmus kezelése

Az internet teljesen új világot nyitott meg, minthogy könnyű hozzáférést biztosít hatalmas mennyiségű információhoz. Ez új és lényeges kihívást is jelent: el kell sajátítani azokat a készségeket, amelyek ahhoz szükségesek, hogy felismerjük, mi igaz és mi hamis. A média megosztása és a másokkal való online kapcsolattartás lehetőségének megteremtése új nyelvet adott az emberi kommunikációnak.

Mint minden új kommunikációs forma esetén, itt is meg kell vizsgálni az online kommunikáció pozitív és negatív hatásait. Ahogy a fizikai világban, úgy az interneten is olyan befogadó térre van szükség, ahol az internetezők úgy érzik, biztonságban vannak és megkapják a nekik járó tiszteletet. Sajnos az anonim online interakció lehetősége megnehezíti az emberek felelősségre vonását megjegyzéseikért. A gyűlölködő nyelvezet könnyen felerősödik és exponenciálisan sokszorozódik a tartalmak közösségi médiában történő megosztása révén. Az anonim, intoleráns diskurzus, avagy „gyűlöletbeszéd” terjedése a negatív sztereotípiák fenntartása miatt rendkívül káros

hatással lehet egyénekre és csoportokra egyaránt.¹

Az internet és különösen a közösségi média tehát, miközben hihetetlen előnyöket kínál, egyúttal elősegíti a gyűlölet tömeges elterjedését. Az online gyűlöletről szóló legújabb jelentések azt mutatják, hogy az antiszemitizmus virulens az interneten.² Ennek a folyamatnak az ellensúlyozása érdekében a tanároknak tisztában kell lenniük azzal, hogy a gyűlöletbeszéd hogyan juthat be a tanterembe:

- A diákok antiszemita, holokauszt tagadó vagy gyűlölet propagandát folytató weboldallal találkozhatnak kutatás vagy az interneten való böngészés közben;
- A diákok esetleg antiszemitizmussal találkoznak a közösségi médiában, és azt magukba szívják; és/vagy
- A diákok védtelenek lehetnek az internetes zaklatással szemben, de lehetnek annak elkövetői vagy tanúi is, s ezeknek antiszemita dimenziója is lehet.

A gyűlöletbeszéd gyakran együtt jár az internetes zaklatással, s az általa okozott károkat nem szabad alábecsülni. Ez a bántalmazás egy olyan fajtája, amely eleinte az áldozat elszigetelésére irányul azáltal, hogy a másság, nemkívánatosság és értéktelenség érzéseit kelti benne, de akár fizikai bántalmazásig is fajulhat.

A gyűlöletkeltő beszédet és a káros sztereotípiákat viccnek is tekinthetik az elkövetők, akik gyakran használják a „mi” és „ők” egyszerű és könnyen felismerhető kategóriáit. Az ilyen névtelen támadások indítékai eltérőek lehetnek. Előfordulhat, hogy az elkövető a belső frusztrációját vezeti le, és mások elnyomásával próbálja jobban érezni magát hamis kontroll-, és hatalomérzet reményében.

Ez az oktatási segédlet stratégiákat kínál a tanteremben megjelenő online gyűlölet kezelésére, azzal a céllal, hogy csökkentse ezt a hatást.

¹ Míg az EBESZ-tagállamok elkötelezték magukat a gyűlöletbeszéd elleni küzdelem mellett (EBESZ Charta a Terrorizmus megelőzéséről és leküzdéséről, a Miniszteri Tanács tizedik ülésének dokumentuma, Porto, 2002. december 7., <<https://www.osce.org/mc/42536?download=true>>), nincs konszenzus az EBESZ-tagállamok körében arról, hogy a gyűlöletbeszéd mely formáit kellene kriminalizálni az erőszakkal fenyegető és erőszakra buzdító beszédeken kívül.

² Lásd például: Digital Terrorism and Hate, Simon Wiesenthal Center, 2019, <<http://www.digitalhate.net/index.php>>.

Internetes zaklatás

Az internetes zaklatás a digitális eszközök segítségével, például mobiltelefonon, számítógépen és táblagépen történő zaklatást jelenti. Internetes zaklatás előfordulhat szöveges üzenetekben és alkalmazásokban, vagy az online közösségi médiában, fórumokon vagy olyan játékokon keresztül, ahol az internet felhasználók láthatják mások bejegyzéseit, megoszthatják saját tartalmakat és interakcióba léphetnek egymással. Az internetes zaklatás magában foglalja negatív, káros, hamis vagy rosszindulatú tartalmak küldését, közzétételét vagy megosztását valakiről. Ide tartozik olyan személyes vagy magánjellegű információk megosztása is, amely zavarba hozza vagy megalázza az illetőt. Az internetes zaklatás

időnként törvénysértő viselkedésbe vagy bűncselekménybe torkollik.

Az internetes zaklatás leggyakoribb színterei:

- Közösségi média, például Facebook, Instagram, Snapchat és Twitter;
- Mobileszközön küldött szöveges üzenetek (SMS);
- Azonnali üzenetküldő szolgáltatások, e-mail szolgáltatók, alkalmazások és a közösségi média üzenetküldő funkciói; és
- E-mail.

FORRÁS: StopBullying.gov, <www.StopBullying.gov>.

Háttér

Az antiszemita gyűlöletbeszéd nagyon régóta fennálló jelenség, amely napjainkban a közösségi média felületein és az azonnali üzenetküldő alkalmazásokban virágzik, és a gyűlölet táptalaja lehet. Ily módon az interneten megismert gyűlöletbeszéd és internetes zaklatás bekerülhet az osztályba is. Az Európai Unió Alapjogi Ügynöksége által végzett monitoring kutatása azt találta, hogy az antiszemitizmus online fórumokon való

megnyilvánulása egyre terjed az Európai Unióban.³

2017-ben a Simon Wiesenthal Center által közzétett éves „Digital Terrorism and Hate [Digitális terrorizmus és gyűlölet]” jelentés 24, az interneten elérhető antiszemita játékot azonosított, valamint felhívta a figyelmet a közösségi média felületein, blogokon, üzenetküldő alkalmazásokban, vita-fórumokon, video csatornákon és

egyéb online médiumokon keresztül terjedő antiszemita és gyűlöletbeszédre.⁴ Az antiszemitizmus olykor szimbólumokkal fejeződik ki a közösségi média felületein, posztokban, Twitter felhasználói nevekben, blogokban és hírfolyamokban. Mivel az antiszemita bejegyzések gyakran ismert személyeket és hírességeket céloznak meg, a diákok valószínűleg találkoznak antiszemitizmussal és gyűlöletbeszédrel az interneten.

³ „Antisemitism: Overview of data available in the European Union 2005-2015”, [Antiszemitizmus: elérhető EU-s adatok áttekintése] Európai Unió Alapjogi Ügynöksége (FRA), 2016 november, 18. o., <<https://fra.europa.eu/en/publication/2016/antisemitism-overview-data-available-european-union-2005-2015>>.

⁴ „Digital Terrorism and Hate”, [Digitális terrorizmus és gyűlölet] Simon Wiesenthal Center, 2017, <<http://digitalhate.net/>>.

Az Európai Unió Alapjogi Ügynökségének 2018-as felmérése a különböző tagállamokban élő európai zsidókat az antiszemitizmus érzékeléséről és tapasztalataikról kérdezte. A válaszadók 85 százaléka komoly problémának tartotta az antiszemitizmust. Arra a kérdésre, hogy hol találkoznak a leginkább antiszemitizmussal, a megkérdezettek 89 százaléka azt válaszolta, hogy az online felületeken. Az elmúlt évben antiszemita kijelentésekkel találkozó válaszadók 80 százaléka az interneten szerzett ilyen tapasztalatokat.⁵ Ez sokkal gyakoribb volt a fiatalabb válaszadók körében. Például a megkérdezett 16 és 29 év közöttiek 88 százaléka, a 30 és 44 év közöttiek 89 százaléka látott vagy hallott a zsidókkal kapcsolatos negatív kijelentéseket az interneten. A fiatalabb válaszadók nagyobb valószínűséggel hallottak zsidókkal kapcsolatos negatív kijelentéseket nem online társas helyzetekben vagy nyilvános helyeken.⁶

A Rágalmazásellenes Liga különböző kutatási adatokat összegző

2016-os tényösszefoglalója szerint az Egyesült Államokban a 18 év alatti diákok 22 százaléka számolt be arról, hogy zaklatják az iskolában, 28 százalékuk pedig arról, hogy élete során már tapasztalt internetes zaklatást.⁷

Az online zaklatás és az intoleráns beszéd és szóhasználat terjedése egyre nagyobb problémát jelent az iskolákban, mivel a diákok folyamatos kapcsolatban állnak egymással okostelefonjaikon keresztül, többek között az osztályok chatszobáiban. Az online profilok anonimitása lehetővé teszi, hogy a felhasználók anélkül fejezzék ki véleményüket, hogy ennek bármilyen következménye lenne, vagy személyesen találkoznának a címmel. Az internetes zaklatás és az online gyűlöletbeszéd esetében előfordul, hogy a hasonló nézeteket valló, vagy hasonlóan gondolkodó emberek online bandákba verődve vesznek célba valakit. A következmények súlyosan érinthetik az áldozatot a való életben, és - amikor diákokról van szó - hatással lehetnek az osztály légkörére és kultúrájára.

Gyűlöletbeszéd

Gyűlöletbeszédnek nevezzük az olyan megnyilvánulást, amelyet egy csoporttal, vagy egy személlyel szemben az adott csoporthoz való tartozása miatt ellenséges érzület motivál, gyűlöletet fejez ki, vagy arra buzdít.

FORRÁS: *Preventing and Responding to Hate Crimes: A Resource Guide for NGOs in the OSCE Region* (Varsó: EBESZ/ODIHR, 2009), 17. o., <<https://www.osce.org/odihr/39821>>.

Meg kell értenünk, hogy a gyűlöletbeszéd milyen potenciális károkat okozhat, ugyanakkor figyelembe kell venni annak szubjektív jellegét is: nem mindenki találja sértőnek ugyanazt a kijelentést; minden diák más, beleértve az érzékenységet és a humorérzékletet is, ezért eltérően reagálhatnak ugyanarra az esetre. Ezt a kárt azonban soha nem szabad alábecsülni. Még ha nehéz is pontosan meghatározni, mi a sértő egy online vagy offline kijelentésben, ha van negatív hatása, akkor nem szabad figyelmen kívül hagyni.

⁵ „Experiences and perceptions of antisemitism: second survey on discrimination and hate crime against Jews in the EU”, [Antiszemitizmus percepciója és tapasztalata: második felmérés: zsidók ellen elkövetett diszkrimináció és gyűlölet bűncselekmények az EU-ban] Európai Unió Alapjogi Ügynöksége (FRA), 2018, 11. o., <<https://fra.europa.eu/en/publication/2018/2nd-survey-discrimination-hate-crime-against-jews>>. Az általános következtetések az EU 12 tagállamában élő 16 395, önmagát zsidónak valló személy válaszain alapulnak. Ezekben az országokban él az EU becsült zsidó lakosságának több mint 96%-a.

⁶ *uo.*, 27.o.

⁷ ADL's A World of Difference Institute, „Statistics on bullying”, [Zaklatási statisztika] 2016, <<https://www.adl.org/sites/default/files/documents/bullying-cyberbullying-statistics-overview-one-sheet.pdf>>.

Stratégiák az online gyűlöletbeszéd kezelésére az oktatásban

Hogyan jelenthetjük a gyűlöletkeltő online tartalmat?

Ha olyan ártalmas intoleráns diskurzusra bukkanunk, amely annyira káros, hogy úgy érezzük, el kell távolíttatni az internetről, azt azonnal jelentsük be a weboldal adminisztrátorának vagy tárhelyszolgáltatójának. A közösségi médiavállalatok, mint a Facebook, az Instagram, a YouTube és a Twitter, magatartási kódexet alkalmaznak, amelyben kötelezik magukat a bejelentések folyamatos nyomon követésére és a gyűlöletkeltő tartalmak azonnali eltávolítására. Tekintse meg például a Twitter bejelentési útmutatóját itt: <<https://help.twitter.com/en/rules-and-policies/twitter-report-violation>>.

Többet tudhatunk meg arról, hogy az Európai Bizottság hogyan dolgozik együtt informatikai vállalatokkal az ilyen gyakorlat érvényesítése érdekében itt: <https://ec.europa.eu/commission/news/countering-illegal-hate-speech-online-2019-feb-04_en>.

A biztonságos és befogadó tantermi környezet megteremtése, valamint a diákokat esetlegesen érő zaklatás vagy intolerancia jobb megértése érdekében fontos, hogy arra bátorítsuk és készítsük fel őket, hogy jelentsék, ha ilyen esetekkel találkoznak. Ehhez ki kell alakítanunk

a jelentéshez szükséges biztonságos csatornákat. Az iskolában be kell vezetni a zaklatás bizalmas jelentését lehetővé tévő mechanizmusokat, valamint egyértelmű eljárást kell meghatározni az ilyen esetek kivizsgálására és az azokra történő reagálásra. A diákokat fel kell készíteni

arra, hogy azonosítsák az intoleráns beszédet, és ismerjék a biztonsági eljárásokat, például, hogy adott esetben szóljanak egy olyan felnőttnek, akiben megbíznak.

Az is fontos, hogy „megerősítsük a különbséget a pletyka és a felelőségteljes bejelentés között, és hogy megismertessük a fiatalokkal, hogy milyen pusztító következményei vannak annak, ha csendben maradunk a megfélemlítéssel és az előítéletekkel kapcsolatban”.⁸

Az is hasznos lehet, ha a diákok megismerkednek a régiójukban vagy országukban működő olyan civil társadalmi szervezetekkel, amelyek figyelemmel kísérik a gyűlöletbeszédet vagy kampányolnak ellene. A diákok felkutatathatják azokat, akik aktívan támogatják a toleranciát és diszkrimináció mentességet, például olyan projektek révén, amelyek összehozzák a különböző közösségeket és pozitív üzeneteket terjesztenek.

⁸ Lee Hirsch and Cynthia Lowe: *Bully: An Action Plan for Teachers, Parents, and Communities to Combat the Bullying Crisis* [Zaklatás: akcióterv tanároknak, szülőknek és közösségeknek a zaklatás ellen] (United Kingdom: Hachette, 2012).

A No Hate Speech (Gyűlöletbeszéd elleni) ifjúsági kampány

A No Hate Speech Movement (Gyűlöletbeszéd elleni mozgalom) az Európa Tanács által kezdeményezett ifjúsági kampány, amely a fiatalok mozgósítására törekszik a gyűlöletbeszéd elleni küzdelemben és az emberi jogok előmozdításáért online. 45 országban folytatnak helyi kampányokat.

További információ található a gyűlöletbeszéd megelőzését, ellensúlyozását, alternatív narratívák megteremtését és nemzeti kampányok elindítását segítő forrásokról itt: <https://www.coe.int/en/web/no-hate-campaign/national-campaigns1>.

Az interneten és a közösségi médiában tapasztalható antiszemitizmus az oktatásban együtt kezelhető a média- és információs kompetenciák fejlesztésével, például az interkulturális kompetenciákkal:

- Tudatosítsuk, hogy az online antiszemitizmus jelen van, fenyegető és veszélyes, és hogy hogyan terjedhet át az offline világra;
- Értessük meg a diákokkal, hogy felelősen kell viselkedniük az információs, média- és technológiai környezetben, és hogy képesek befolyásolni a változást;
- Támogassuk a diákokat, hogy felismerjék miként használhatják az internetet pozitív társadalmi cselekvésre, beleértve az olyan csoportokhoz való csatlakozást, amelyek a toleranciát, a zsidó és más emberek vagy kultúrák iránti tiszteletet hirdetik;
- Elemezzük, hogy milyen kultúrák jelennek meg a különböző médiumokban és információ forrásokban, például a történelem ábrázolásban; milyen szavakat és képeket használnak fel vagy hagynak ki, és hogy néz ki a médiatartalmak szociokulturális kontextusa;
- Ismertessük meg velük, milyen válaszlépéseket tehetünk az online antiszemita esetekkel való találkozásakor, milyen lehetőségeink vannak a cselekvésre, és hogyan találjuk meg a legmegfelelőbb eljárást, beleértve a kilépést;

- Vitassuk meg, hogy az információ fogyasztóit hogyan lehet manipulálni a közösségi média üzeneteinek érzelmi-morális tartalma révén;
- Mutassunk utat a diákoknak, hogyan fejleszthetik a bizonyítékok mérlegeléséhez szükséges készségeiket, hogy el tudják dönteni, mely információkban lehet megbízni a hitelességet ellenőrző kutatások vagy az objektív logika révén;
- Nyújtsunk a diákoknak olyan készségeket, amelyek segítségével az információk és médiaüzenetek körültekintő alkotóivá és előállítóivá válnak, biztosítva számukra a lehetőséget az antiszemitizmus és a gyűlölet egyéb formáinak aktív elutasítására;
- Mérjük fel és értékeljük, hogy a diákok internet használata biztonságos-e; hogy azonosítani és kezelni tudjuk a készség-, és tudásbeli hiányosságokat; és
- Fordítsuk le a jogi szövegeket egyszerű, a diákok számára érthető nyelvre, vitassuk meg velük a jogi szempontokat és tisztázzuk a jogorvoslat módját, illetve ismertessük a közösségi médiára vonatkozó bejelentés szabályait.

FORRÁS: *Oktatással az antiszemitizmus ellen. Útmutató szakpolitikai döntéshozóknak* (Varsó: EBESZ/ODIHR, 2018), 54. o., <https://www.osce.org/odihr/383089>

Amit nem szabad elfelejteni az antiszemita gyűlöletbeszéd és az online zaklatás kezelésekor:

- Ne becsüljük alá az ezzel okozott kárt; és
- Ha úgy érezzük, hogy valami nincs rendben, akkor az valószínűleg nincs is rendben.

Mi a teendő, ha...?

...egy diák antiszemita zaklatást tapasztal a közösségi médiában?

Ha észrevesszük, vagy okkal gyanítjuk, hogy valamelyik diákunk online antiszemita zaklatás célpontjává vált, gondoskodjunk róla, hogy a diák érezze, hogy meghallgatják és megértik. Beszéljünk vele, és tudjuk meg, hogyan boldogul, mutassunk együttérzést. Ilyen zaklatás esetén az áldozat támogatása legfontosabb.

Ha az iskola rendelkezik az online zaklatásra vonatkozó szabályzattal, feltétlenül kövessük az ilyen esetek bejelentésére vonatkozó irányelveket. Az iskolák ugyanúgy kezelhetik az internetes zaklatást, mint az offline zaklatási eseteket. Ha a zaklatás folytatódik vagy súlyosbodik, fontolóra vehetjük a zaklató vagy az áldozat szüleivel vagy gondviselőivel történő kapcsolatfelvételt.

Függetlenül attól, hogy ismeri-e az elkövetőt, a sértő bejegyzés(e)ket jelentheti az illetékes közösségi médiumnál vagy online platformnál. A bejelentés névtelen, és ha a bejegyzést vagy hozzászólást eltávolítják, az illető értesítést kap arról, hogy sértő tartalmat terjesztett.

...egy diák antiszemita anyagokra bukkan az internetes kutatás során?

Ezt a kérdést nyíltan meg kell vitatni az osztállyal. Először is biztonságos teret kell teremteni ennek a nehéz problémának a megvitatásához. Minden érzékenységet figyelembe kell venni, például ilyen, ha az osztályban zsidó diákok is vannak. Fontoljuk meg néhány „részvételi szabály” felállítását a tantermi beszélgetés elindításához. Az ilyen szabályok felállításához a DIEJH „Az antiszemitizmusról való tanítás a holokauszt oktatásán keresztül” című 5. oktatási segédlete is segítséget nyújthat.

Az online talált sértő bejegyzések vagy hozzászólások megvitatása tanulságos lehet, mivel lehetőséget ad a források értékelésére, ami a digitális írástudás egyik alapvető készsége. Kérjük meg a diákokat, hogy azonosítsák a bejegyzés antiszemita részét. Be tudják-e azonosítani? Érvényteleníti-e ez az online tartalom többi részét? Ez vitát indíthat arról, hogy kritikusan kell gondolkodnunk az általunk befogadott információkról, különösen az online térben, ahol a tények ellenőrzése kevésbé intézményesült, valamint könnyen gyárthatók és

terjeszthetők hamis információk. Az online talált információk megvitatása során hasznos lehet a DIEJH „Az összeesküvés-elméletek megkérdőjelezése” című 4. oktatási segédlete.

...tudomást szerzünk egy antiszemita bejegyzésről a közösségi médiában, amit egy diák vagy kolléga tett közzé?

A közösségi média incidensei beszívároghatnak a tanterembe, és feldúlhatják a tanulási környezetet. Ebben a helyzetben fontos betartani az iskolai szabályzatot, és adott esetben riasztani az iskola vezetését.

Ha a bejegyzés egy diáktól származik, ez alkalmat adhat egy beszélgetésre az osztályban. Ez anélkül is megtehető, hogy közvetlenül hivatkoznánk a kérdéses bejegyzésre. Például beszélgetést kezdeményezhetünk az órán arról, hogyan tudatosíthatjuk saját elfogultságainkat. Előfordulhat, hogy a bejegyzésért felelős diák nincs tisztában azzal, hogy amit posztolt, az antiszemita, és az elfogultságok megvitatása az első lépés a tudatosság növeléséhez. Azt is megvitathatjuk, hogy miért károsak a szívtóan fennmaradó sztereotípiák a mindenki számára biztonságos közeget

Forrásellenőrző lista

Kutatási feladatként kérjük meg az osztályt, hogy a forrásellenőrző lista segítségével vizsgálják meg egy online bejegyzés vagy történet forrásait, és más, ellentétes véleményt képviselő (tény)forrásokat.

- **ELLENŐRIZZÜK A FORRÁST:** Hol tették közzé a hírt? Milyen weboldal/Facebook oldal/Twitter/YouTube/Instagram fiók/stb. ez? Látható, hogy ki tette közzé?
- **ELLENŐRIZZÜK A SZERZŐT:** Minden komoly forrásnak fel kell fednie a szerzőjét.
- **NE CSAK A FŐCÍMET OLVASSUK EL:** A címsorokat néha „osalinak” használják, hogy egy bizonyos vélemény felé tereljék az olvasókat, vagy „eladják” a cikket vagy az általuk terjeszteni kívánt információt.
- **ELLENŐRIZZÜK AZ EGYÉB TÁMOGATÓ FORRÁSO-KAT:** Ellenőrizzük a forrásként feltüntetett linkeket, és próbáljuk meg ellenőrizni azok hitelességét is.

- **KÉRDEZZÜNK MEG EGY SZAKÉRTŐT:** Egy hozzáértőbb személy – például tanár, könyvtáros vagy muzeológus – tanácsa segíthet az információ tisztázásában.
- **HASZNÁLJUNK TÉNYELLENŐRZŐ WEBOLDALAKAT:** Enciklopédiák; Factcheck.org; a Nemzetközi Tényellenőrző Hálózat (IFCN).

A *digitális jártasság* az online információk megtalálásának és értékelésének képessége, hogy meg tudjuk különböztetni, mi igaz és mi hamis. Egyesíti a kritikai gondolkodás készségeit, például a forrásellenőrzést, a digitális világ működésével kapcsolatos új ismeretekkel, például a keresőmotorok használatával. A forrásellenőrző lista segítségével a diákok például elemezhetik a holokausztal kapcsolatos, ellenőrizhető információforrásokat is.

biztosító sokszínű és befogadó környezet szempontjából. Hiteles példaképként a pedagógus megfelelő helyzetben van ahhoz, hogy megvitassa az osztályba beszívárgó vagy online felbukkanó antiszemizmus negatív hatását.

Ha egy tanártársunk antiszemita bejegyzést oszt meg, amelyet a diákok is láthatnak (vagyis nyilvános profilon keresztül), akkor figyelmeztethetjük az iskola illetékeseit és/vagy követhetjük az erre vonatkozó eljárást.

...tudomásunkra jut, hogy antiszemita tartalmak keringenek az iskolában?

Működünk együtt az iskola vezetésével, amely felelős az ilyen jellegű esetek kivizsgálásáért, szem

előtt tartva, hogy lehet, hogy hamisításról van szó (amikor csalárd vagy rosszindulatú üzenetet küldenek ismeretlen forrásból, amelyet a fogadó által ismert forrásnak álcáznak). Ha az üzenet erőszakra szólít fel, az valószínűleg bűncselekmény, és jelenteni kell a rendőrségen.

Az e-maileket például politikai vagy emberi jogi kérdésekre való figyelemfelkeltés céljából is terjeszthetik, de néha antiszemita sztereotípiák is megjelenhetnek ezekben, amelyek a zsidósággal szemben ellenséges érzületet keltenek. Ha a tanulókat aggasztja egy adott emberi jogi probléma, vagy ilyen e-mailel találkoztak, akkor érdemes lehet az órán feltárni a helyzetet, hogy a diákok tájékozottabbak legyenek, és kevésbé legyenek kiszolgáltatva

az előítéletes információnak vagy propagandának.

Beszéljük meg az osztállyal a rohamosan terjedő tartalmak problémáját, és tekintsünk át néhány alapvető kritériumot annak eldöntésére, hogy mikor érdemes továbbítani vagy megosztani ilyen tartalmakat. A „háromszűrő teszt” nagyszerű és könnyen alkalmazható módja annak, hogy meghatározzuk egy információ megosztásának értékét.

A hármas szűrő teszt

Az ókori Görögországban a filozófusok köztudottan nagy becsben tartották a tudást. Egy nap egy ismerős találkozott egy nagyszerű filozófussal, és azt kérdezte: „Tudod, mit hallottam a barátodról?”

„Várj egy percet” – válaszolta a filozófus. „Mielőtt a barátomról beszélnél, várj egy pillanatot és szűrd meg, hogy mit fogsz mondani. Én ezt hármas szűrésnek hívom. Az első szűrő az Igazság. Teljesen megbizonyosodtál arról, hogy amit mondani akarsz, az igaz?”

„Nos, nem – mondta a férfi – valójában csak most hallottam róla, és...”

„Rendben” – mondta a filozófus. „Szóval nem igazán tudod, hogy igaz-e vagy sem. Most próbáljuk ki a második

szűrőt, a Jóság szűrőjét. Jó az a dolog, amit a barátomról akarsz mondani?”

„Hm, nem, éppen ellenkezőleg...”

„Szóval – folytatta a filozófus –, valami rosszat akarsz mondani a barátomról, de nem vagy benne biztos, hogy igaz. Még mindig átmehetsz a teszten, mert egy szűrő még maradt: a Hasznosság szűrője. Hasznos lesz nekem, amit a barátomról szeretnél mondani?”

„Nem, nem igazán.”

„Nos – fejezte be a filozófus –, ha amit mondani akarsz, az nem igaz, nem jó, de még csak nem is hasznos, akkor egyáltalán miért mondanád el nekem?”

Források és tananyagok, további olvasnivaló

Ha többet szeretne megtudni az internetes zaklatás természetéről és annak leküzdésének módjáról, látogasson el a következő oldalra:

www.StopBullying.gov.

Az online gyűlöletbeszéd azonosításával és bejelentésével kapcsolatos további információkért látogasson el a következő oldalra:

<http://www.facingfacts.eu/>.

Olvassa el az Európa Tanács kézikönyvét az online gyűlöletbeszéd elleni küzdelemről az emberi jogi oktatáson keresztül itt:

<https://rm.coe.int/168065dac7>.

Az antiszemitizmus rövid történeti összefoglalója megtalálható a Rágalmazásellenes Liga honlapján:

<https://www.adl.org/sites/default/files/documents/assets/pdf/education-outreach/Brief-History-on-Anti-Semitism-A.pdf>; és itt:

www.adl.org/anti-semitism.

A gyűlöletbeszéd elleni küzdelemmel kapcsolatos források és információk:

- Hate Speech Overheard [Kihallgatott gyűlöletbeszéd]: www.tolerance.org/magazine/hate-speech-overheard;
- NPR: Fighting Hate in Schools [Harc a gyűlölet ellen az iskolában] (az Egyesült Államok iskoláira összpontosít) www.npr.org/sections/ed/2017/04/05/522718288/fighting-hate-in-schools; és
- Az UNESCO „Az online gyűlöletbeszéd elleni küzdelem” című kiadványa <http://unesdoc.unesco.org/images/0023/002332/233231e.pdf>.

Az Európai Unió azon tevékenységeiről, amelyek célja, hogy az internetet biztonságosabbá tegyék a fiatalok számára, lásd:

<https://www.betterinternetforkids.eu/web/portal/saferinternet4eu>.

Az UNESCO elkészítette a *Tanári útmutató az online szélsőséges megelőzéséről* című kiadványt (2016), amely hasznos tanácsokat tartalmaz a gyűlöletbeszéd elleni küzdelemhez és a biztonságos osztálytermi környezet kialakításához lásd:

<https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000244676>.

Az UNESCO *Az online gyűlöletbeszéd elleni fellépés* (2015) című útmutatója azt javasolja, hogy a pedagógusok a gyűlöletbeszédre való reagálás érdekében fejlesszék a tanulók média- és információs műveltségét, azzal, hogy tájékoztatják őket, és útmutatást adnak nekik a gyűlöletbeszéd elemzéséhez és ahhoz, hogyan lehet ezekre megfelelően reagálni, lásd:

<http://unesdoc.unesco.org/images/0023/002332/233231e.pdf>.

Az internetes gyűlöletbeszéd kezeléséről, valamint az etikáról és a digitális újságírásról lásd:

The Online Media Self-Regulation Guidebook, [Az online médiumok önszabályzó kézikönyve] EBESZ Médiaszabadság-képviselői Iroda, (Bécs: 2013), 50-73. o.,

<https://www.osce.org/fom/99560?download=true>

